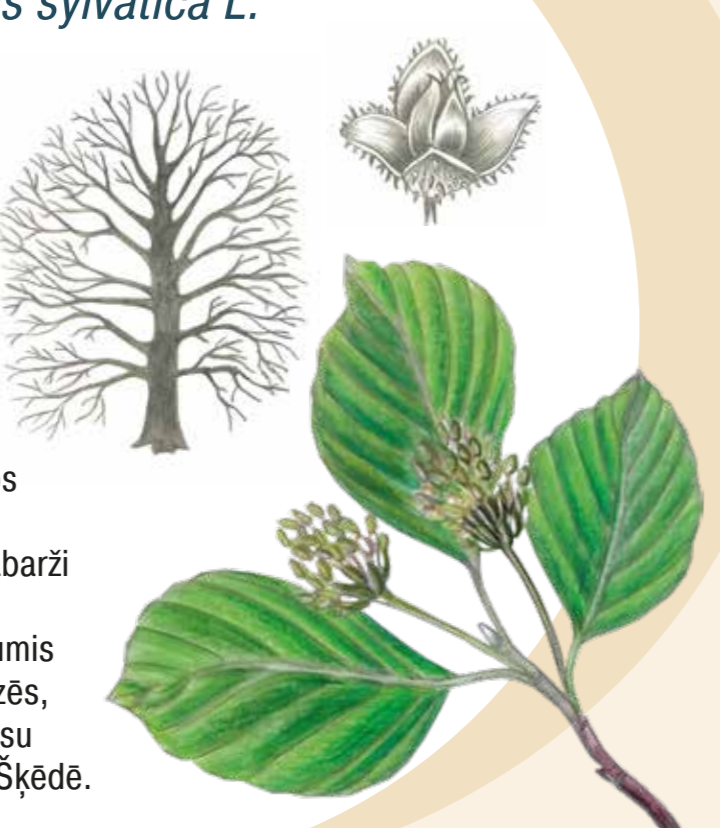


**KOKS**  
**Eiropas dižskābaris**  
*Fagus sylvatica L.*


Dabā izplatīts koks Eiropas centrālajā un dienvidu daļā, bet ir sastopams arī Latvijā. Par valsts nozīmes dižkoku Eiropas dižskābaris kļūst, sasniedzot 3,8 m stumbra apkārtmēru – tādu dimensiju koki ir sastopami Kurzemē un Zemgalē, pārsvarā vecajos mužiņu parkos, kapsētās. Pēdējos 200 gados dižskābarži atgriezušies Latvijas apstākļos un vietumis stādīti arī mežaudzēs, piemēram, Talsu novada Šķēdē.



Latvijas Dendrologu biedrība

**PUTNS**  
**Zivju dzenītis**  
*Alcedo atthis*


Krāšņais un izmanīgais zivju dzenītis pārtiek no nelielām zivtiņām, kuras noķer pikējot ūdenī. Savu ligzdu tas veido krastu atsegumos izraktās alās. Alas piederību zivju dzenītim var droši noteikt ar ožas palīdzību – tai ir izteikta zivju smaka. Latvijā zivju dzenītis ir sastopams visu gadu.



Latvijas Ornitoloģijas biedrība

**KUKAINIS**  
**Ziedmuša**  
*Chrysotoxum*


Ziedmuša ir apputeksnētāji un pašlaik Latvijā ir zināma 301 ziedmušu suga. Tās ir vidēji lielas un lielas mušas, kas parasti krāsotas spilgtās krāsās. Daudzas sugas ir izcils mīmikrijas piemērs, ar savu krāsojumu un uzvedību perfekti atdarinot lapsenes, bites un kamenes. Atšķirībā no dzelējlēpšpārniem, ziedmušām vēdera galā nav dzeloņa, un tās ir cilvēkam pilnībā nekaitīgi kukaiņi.



Latvijas Entomoloģijas biedrība

**DZĪVNIĒKS**  
**Eirāzijas bebrs**  
*Castor fiber*


Eirāzijas bebrs ir viena no diskusijas raisošākajām Latvijas zīdītāju sugām. Bebrs ir nekaitīgs radījums, kas dzīvo ūdenī un labprāt izvairās no cilvēkiem. Taču, iekārtojot savu dzīves vidi, tas būvē dambjus ūdenstilpnēs, appludinot apkārtnes teritorijas, tādējādi nereti rada sarežģījumus un zaudējumus mežsaimniekiem un lauksaimniekiem. Pilsētās mītošie bebrīši bojā apstādījumus, jo nograuz tur augošos kokus.



Latvijas dabas muzejs

**SŪNA**  
**Parastā rožgalvīte**  
*Rhodobryum roseum*


Parastā rožgalvīte izskatās pēc mazas, zaļas rozītes vai miniatūras palmas. Tā aug atsevišķi vai veido irdenas, tumši zaļas velēnas. Stumbrs atrodas augsnē, bet no tā izaug 1-6 cm gari, stāvi virszemes dzinumi, kuru apakšdaļā ir mazas plēkšņveida lapas, bet galotnē – liela tumšzaļu lapu rozete. Apakšzemes daļām atmirstot, stāvie sekundārie stumbri kļūst par atsevišķiem augiem.



Latvijas Mikoloģu biedrība

**SĒNE**  
**Smiltāju kaussēne**  
*Peziza ammophila*

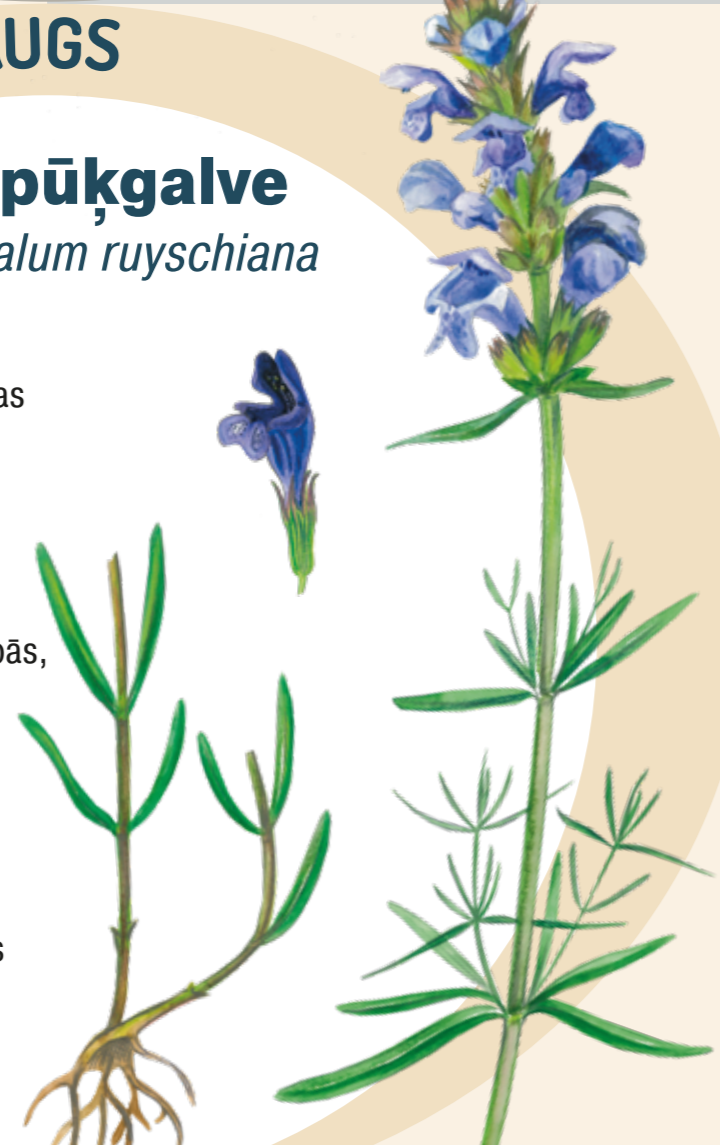
Smiltāju kaussēne aug smilšainās kāpās pie jūras gan Eiropā, gan Ziemeļamerikā. Piemērotos biotopos šī suga ir sastopama visai bieži, taču par tās turpmāko likteni bažas rada dabisko smilšu kāpu degradēšanās, piemēram, izplatoties invazīvajām augu sugām. Latvijā smiltāju kaussēne ir reti sastopama un aizsargājama. Mūsu zemē tā konstatēta apmēram piecpadsmit vietās Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes smiltājos.



Latvijas Mikoloģu biedrība

**AUGS**  
**Ruiša pūķgalve**  
*Dracocephalum ruyschiana*


Ruiša pūķgalve ir daudzgadīgs lūpziežu dzimtas augs, kas nedaudz atgādina Vidusjūras reģiona garšaugu rozmarīnu. Pūķgalvei ir stāvs stublājs ar lineārām līdz 7 cm garām lapām ar ieritinātu malu. Ziedi sakārtoti vārpveida ziedkopās, un to krāsa variē no violeti zilās līdz gaiši zilai, retāk rozainai. Ruiša pūķgalves ziedēšanas laiks ir no jūnija vidus līdz jūlijā beigām, kad tā ar savu apburošo ziedēšanu vilina ielūkoties sausos, gaisos priežu mežos.



Latvijas Botāniķu biedrība

**BEZMUGURKAULNIEKS**  
**Ornamentētā pļavērce**  
*Dermacentor reticulatus*

Pļavērce ir radniecē ļabi zināmajām ganību ērcēm, tā pārnēsā tos pašus slimību ierosinātājus kā ganību ērces – encefālīta vīrusu, borelijas, babēzijas un citus. Tāpēc tai ir svarīga veterinārā un medicīniskā nozīme. Pēdējos gados, iespējams, saistībā ar klimata pasliktināšanos, pļavērce paplašina savu areālu virzienā uz ziemeļiem. Pašlaik zināms, ka Latvijā ornamentētā pļavērce pārsvarā sastopama aizaugušos zālajos un izcirtumos, kuros ir bagātīga kūla un kuri aizaug ar krūmiem.



Latvijas Entomoloģijas biedrība

# DABAS SIMBOLI 2020

**GLIEMIS**  
**Salaspils platišisma**  
*Platyschisma kirchholmiensis*

Pirmo reizi par gada gliemi kļuvusi fosila gliemežu suga – Salaspils dolomītgliemezis. Mūsdienu fauna ir tikai neliela daļa no kādreiz uz zemes mitušās sugu bagātības un daudzveidības. Gliemeždolomīts, kurā liela skaitā atrodams šī gliemeža fosilijas, Latvijā jau gandrīz ir iztērēts. Mūsdienās gliemeždolomīts izmantots kā dekoratīvais un apdares materiāls daudzās Rīgas būvēs, piemēram, Kongresu namā, arī Bastejkalnā.



Foto: A. Zabele, LUI Mūzeja kolekcija

Latvijas Malakologu biedrība

**GEOLOĢISKAIS OBJEKTS**  
**Rundānu Valna dūbe**

Rundānu Valna dūbe atrodas Latgales augstienes austrumu daļā Rundānu paugurainē. Valna dūbe ir izteiksmīgākā no beznoteces ieplakām, kādas izplatītas paugurainajā augstienes reljefā. Valna dūbe atrodas paugura vidū un kopā ar apliecošo valni veido it kā krāteri. Dobais paugurs ir nedaudz iegarens, nepilnus 200 m garš, ar lēzenākām ārējām, bet stāvākām iekšējām nogāzēm.



Foto: D. Kuzeņevs

Ziemeļvidzemes ģeoparks

**DZĪVOTNE**  
**Parkveida pļavas**

Parkveida pļavas un ganības ir dzīvotne ar izklaidus augošiem lieliem veciem kokiem vai koku un krūmu grupām, kas mozaikveidā mijas ar klajiem zālāju fragmentiem. Latvijā šī dzīvotne ir ļoti reta – ieskaitot ļoti sliktā stāvoklī esošās, saglabājušies tikai 1400 hektāri parkveida pļavu un ganību, kas ir 0,02% no visas Latvijas teritorijas.



Foto: K. Kolins, Latvijas Dabas fonda arhīvs

Latvijas Dabas fonds